

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W POZNANIU
DELEGATURA W KALISZU**

**INFORMACJA
O STANIE ŚRODOWISKA I DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ
WIELKOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
INSPEKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
W POWIECIE KĘPIŃSKIM
W ROKU 2012**

Opracowanie:

*Wydział Monitoringu Środowiska
pod kierunkiem Marii Pułyk
Dział Inspekcji
pod kierunkiem Krzysztofa Sibrechta*

Kalisz, grudzień 2013

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	4
2.	WYBRANE CECHY POWIATU	5
3.	STAN ŚRODOWISKA.....	7
3.1.	Monitoring jakości powietrza.....	7
3.2.	Monitoring jakości wód.....	8
3.2.1.	Monitoring jakości wód powierzchniowych.....	8
3.2.2.	Monitoring jakości wód podziemnych.....	9
3.3.	Monitoring jakości gleby i ziemi.....	10
3.4.	Monitoring hałasu.....	11
3.5.	Monitoring pól elektromagnetycznych	13
3.6.	Monitoring gospodarki odpadami	13
3.7.	Podsumowanie i wnioski.....	15
4.	DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA.....	17
5.	POWAŻNE AWARIE	17

1. WPROWADZENIE

Opracowanie ma na celu przedstawienie stanu środowiska oraz wyników działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie powiatu kępińskiego w roku 2012. Do jego przygotowania wykorzystano badania własne WIOŚ w Poznaniu, wyniki badań będące w posiadaniu WIOŚ oraz ustalenia z kontroli użytkowników środowiska, prowadzonych przez inspektorów WIOŚ.

Ocena stanu środowiska w 2012 roku po weryfikacji przez GIOŚ została opublikowana w formie „Raportu o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2012”.

Bieżące informacje dotyczące stanu środowiska na terenie całego województwa wielkopolskiego znaleźć można na stronie internetowej www.poznan.wios.gov.pl.

Zadania w zakresie ochrony przyrody, w tym ustanawianie form ochrony przyrody oraz sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem określonych ustawą zakazów w stosunku do tych form, realizuje Regionalny Konserwator Przyrody.

2. WYBRANE CECHY POWIATU

Powiat kępiński jest najdalej wysuniętym na południe regionem województwa wielkopolskiego, obejmuje obszar o powierzchni 608 km², a zamieszkuje go 56455 osób (stan na dzień 31 grudnia 2012 r., dane wg GUS).

Według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego powiat ten położony jest:

- w makroregionie Nizina Południowowielkopolska: mezoregion Wysoczyzna Wieruszowska oraz
- w makroregionie Nizina Śląska: mezoregion Równina Oleśnica.

Gospodarka powiatu ma charakter rolniczo-przemysłowy, dużą rolę odgrywa przemysł spożywczy i meblarski. Użytki rolne zajmują około 59% jego powierzchni.

Administracyjnie powiat podzielony jest na:

- jedną gminę miejsko-wiejską: Kępno,
- sześć gmin wiejskich: Baranów, Bralin, Łęka Opatowska, Perzów, Rychtal, Trzcinica.

Powiat jest zwodociągowany w 92,8%, a skanalizowany w 56,8% (stan na dzień 31 grudnia 2012 r., dane wg GUS).

W ewidencji WIOŚ w Poznaniu znajduje się 6 mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków eksploatowanych na terenie powiatu kępińskiego. Dane o ilości ścieków pochodzą z *Wykazów zawierających zbiorcze zestawienia informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat.*

Lp.	Gmina	Miejscowość/Eksploatujący	Obszar obsługiwany	Ilość ścieków w roku 2012 /m ³ /
1	Baranów	Baranów Wodociągi Kępińskie Sp. z o.o. Kępno	Baranów, Bralin, Kępno	1400000
2	Bralin	Bralin Urząd Gminy Bralin	Gmina Bralin	94346
3	Łęka Opatowska	Opatów Urząd Gminy Łęka Opatowska	Gmina Łęka Opatowska	53457
4	Perzów	Perzów Urząd Gminy Perzów	Perzów, Miechów, Ludwiczyn, Koza Wielka, Słupia, Brzezie, Turkowy, Domasłów, Trębaczów, Zbyszyna	52700
5	Rychtal	Skoroszów Urząd Gminy Rychtal	Skoroszów, Rychtal, Krzyżowniki	69511
6	Trzcinica	Laski Urząd Gminy Trzcinica	Gmina Trzcinica	101530

Powiat kępiński wchodzi w skład Regionu IX gospodarki odpadami komunalnymi w województwie wielkopolskim.

Regiony zostały wydzielone w „Planie gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017 uchwalonym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 27 sierpnia 2012 r. Wielkopolskę podzielono na 10 regionów, w których wyznaczono regionalne i zastępcze instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych.

Region gospodarki odpadami komunalnymi to określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami obszar zamieszkiwany co najmniej przez 150 000 mieszkańców. Regionem gospodarki odpadami komunalnymi może być gmina licząca powyżej 500 000 mieszkańców.

Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) to zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii.

W Regionie IX brak regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Instalacjami przewidzianymi do zastępczej obsługi są sortownie odpadów : w Moszczance (gmina Raszków), w Dobrej Nadziei (gmina Pleszew), w Krotoszynie, w Smolnej gmina Oleśnica (woj. dolnośląskie), w Ostrzeszowie; a także składowiska odpadów: w Mianowicach (gmina Kępno), w Ostrowie Wielkopolskim, w Psarach (gmina Sieroszewice), w Ostrzeszowie, w Guzowicach gmina Cieszków (woj. dolnośląskie), w Smolnej gmina Oleśnica (woj. dolnośląskie), w Międzyborzu gmina Międzybórz (woj. dolnośląskie) .

Na terenie powiatu nie ma kompostowni, sortowni i spalarni odpadów; eksploatowane są trzy składowiska odpadów komunalnych w miejscowościach: Donaborów (w gminie Baranów), Nowej Wsi Książęcej (w gminie Bralin), Mianowicach (w gminie Kępno).

Gminy powiatu kępińskiego nie należą do żadnego związku międzygminnego realizującego zadania z zakresu ochrony środowiska:

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1. MONITORING JAKOŚCI POWIETRZA

W roku 2012 jakość powietrza na terenie powiatu kępińskiego monitorowano w jednym punkcie w miejscowości Bralin metodą pasywną - metodą wskaźnikową, polegającą na miesięcznej ekspozycji specjalnie przygotowanych próbników, zawieszonych na wysokości około 2 metrów i oznaczaniu zanieczyszczeń raz na miesiąc. Metodą tą prowadzono badania stężeń dwutlenku siarki i tlenków azotu. Badania są kontynuowane w roku 2013.

Z badań przeprowadzonych w roku 2012 wynika, że średnia dla roku wartość dwutlenku siarki wyniosła $5,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a dwutlenku azotu – $15,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2012, wykonano zgodnie z podziałem województwa na strefy, gdzie strefę stanowi:

- aglomeracja miasta Poznań,
- miasto Kalisz,
- strefa wielkopolska (w której zlokalizowany jest powiat kępiński).

Celem rocznych ocen jakości powietrza jest:

- określenie jakości powietrza w strefach;
- wskazanie ewentualnych przekroczeń standardów jakości powietrza, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych;
- wskazanie prawdopodobnych przyczyn ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń.

Oceny jakości powietrza w strefach dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, powinno być zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia

Do oceny jakości powietrza w powiecie kępińskim pod kątem ochrony zdrowia wykorzystano pomiary wykonywane na terenie powiatu, klasyfikację na zasadzie analogii – pomiary substancji wykonane na innych stanowiskach pomiarowych w strefie wielkopolskiej oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości otrzymane w roku 2012 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomu celu długoterminowego pozwoliły na zakwalifikowanie powiatu, będącego składową strefy wielkopolskiej, do poniższych klas:

- do klasy A – dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu $\text{PM}_{2,5}$ oraz metali oznaczanych w pyłe PM_{10} ,
- do klasy C – ze względu na wynik oceny ozonu, pyłu PM_{10} i benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe PM_{10} . W przypadku pyłu PM_{10} podkreślić należy, że odnotowywane są tylko przekroczenia dopuszczalnego poziomu dla 24-godzin. Na żadnym stanowisku nie odnotowano przekroczeń stężenia średniego dla roku.

Stwierdzono również przekroczenie wartości normatywnej ozonu ($120 \mu\text{g}/\text{m}^3$) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
wielkopolska / powiat kępiński	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C

Ocena pod kątem ochrony roślin

Do oceny jakości powietrza w powiecie kępińskim pod kątem ochrony roślin wykorzystano pomiary wykonywane na terenie powiatu, klasyfikację na zasadzie analogii – pomiary substancji wykonane na innych stanowiskach pomiarowych w strefie wielkopolskiej oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości otrzymane w roku 2012 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomu celu długoterminowego pozwoliły na zaklasyfikowanie powiatu, będącego składową strefy wielkopolskiej do poniższych klas:

- do klasy A – dla dwutlenku siarki, tlenków azotu,
- do klasy C – ze względu na wynik oceny ozonu.

Stwierdzono również przekroczenie wartości normatywnej ozonu ($6000 \mu\text{g}/\text{m}^3 \times \text{h}$) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
	SO ₂	NO _x	O ₃
wielkopolska / powiat kępiński	A	A	C

3.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD

3.2.1. MONITORING JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Badania stanu wód w 2012 roku wykonywano w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, w oparciu o „Aneks nr 2 do Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2010–2012”.

Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza *oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych*.

Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej do roku 2015 należy osiągnąć dobry stan wszystkich wód.

Program monitoringu wód na terenie województwa realizowany jest w ramach:

- monitoringu diagnostycznego (MD) z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań,
- monitoringu operacyjnego (MO) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu obszarów chronionych (MOC) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie dla wód przeznaczonych do spożycia) – ograniczony zakres badań.

Na terenie powiatu kępińskiego wyznaczono jednolite części wód płynących:

- Studnica,
- Polska Woda od źródeł do Młyńskiego Rowu,
- Niesób do Dopływu z Krążkowych,
- Rów Kierzno-Donaborów,
- Niesób od Dopływu z Krążkowych do ujścia,
- Wołczyński Strumień,
- Czarna Widawa,
- Pratwa,
- Pomianka,
- Dopływ z Jutrkowa,
- Torzenicki Rów,
- Zaleski Rów,
- Proсна od Wyderki do Brzeźnicy.

Na terenie powiatu nie występują jednolite części wód stojących.

Wyznaczone JCW płynące reprezentują różne typy abiotyczne:

- 0 – typ nieokreślony
- 16 – potok nizinny lessowy lub gliniasty,
- 17 – potok nizinny piaszczysty,
- 19 – rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta,
- 23 – potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych.

Na terenie powiatu kępińskiego w 2012 roku nie prowadzono badań JCW płynących.

3.2.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Na terenie powiatu kępińskiego zlokalizowany jest Główny Zbiornik Wód Podziemnych: (GZWP 311) *Zbiornik rzeki Proсна*. Jest to zbiornik czwartorzędowy narażony na zanieczyszczenia antropogeniczne ze względu na swój „odkryty” charakter (intensywna wymiana pomiędzy wodami infiltracyjnymi a podziemnymi).

Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) na terenie powiatu kępińskiego

GZWP	Nazwa zbiornika	Wiek utworów	Typ zbiornika	Średnia głębokość	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne
				m	tys. m ³ /d
311	Zbiornik rzeki Proсна	Q _{DK}	porowy	30	128

Objaśnienia:

Q_{DK} – utwory czwartorzędu w dolinach i dolinach kopalnych,

Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcie to zostało wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną.

Oznacza ono określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczono 18 jednolitych części wód podziemnych, w tym na obszarze powiatu kępińskiego 2 JCWPd: nr 77 i nr 93, niezagrażone nieosiągnięciem dobrego stanu.

W roku 2012 nie prowadzono badań jakości wód podziemnych na terenie powiatu kępińskiego.

3.3. MONITORING JAKOŚCI GLEBY I ZIEMI

Monitoring jakości gleby i ziemi stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Celem badań jest obserwacja zmian szerokiego zakresu cech gleb użytkowanych rolniczo, a szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka.

Monitorowanie chemizmu gleb ornyczych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010.

W ramach krajowej sieci, na którą składało się 216 punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie kraju, w Wielkopolsce wytypowano do badań 17 punktów pomiarowych, w tym na terenie powiatu kępińskiego – 2 punkty w miejscowościach Miechów w gminie Perzów i Donaborów w gminie Baranów.

O wartości użytkowej gleby w zakresie funkcji produkcji rolniczej mówią klasa bonitacyjna i kompleks przydatności rolniczej.

Gleba badana w miejscowości Miechów to gleba orna średniej jakości (klasa bonitacyjna IV a), o przydatności rolniczej określonej przez kompleks 5 (żytni dobry). Analiza próbek gleby wykazała odczyn pH 5,17 (gleba kwaśna).

Gleba badana w Donaborowie to gleba orna najslabsza (klasa bonitacyjna VI), o przydatności rolniczej określonej przez kompleks 7 (żytni najslabszy). Gleby tego kompleksu wykazują zdecydowanie niekorzystne właściwości dla produkcji rolnej. Zmierzona wartość odczynu pH wyniosła 4,04 (gleba bardzo kwaśna).

Na glebach kwaśnych odczyn jest czynnikiem ograniczającym plonowanie większości roślin uprawnych, a spadek plonu zależy od wrażliwości poszczególnych gatunków. Jako przedział optymalny dla procesów biologicznych, związanych z metabolizmem większości gatunków roślin i mikroorganizmów glebowych przyjmuje się wartości pH od 5,5 do 7,2. Wartość pH poniżej 4,5 sygnalizuje o niebezpieczeństwie degradacji gleb, a wartość powyżej 7,0 świadczy o jej alkalizacji, która może wykazywać ujemne skutki dla gleby i roślin.

W analizowanych glebach nie stwierdzono nadmiernego zasolenia oraz zanieczyszczenia siarką. Zawartość siarki przyswajalnej według IUNG w obu badanych glebach oceniono jako niską (stopień I). Siarka jest niezbędnym do życia roślin składnikiem pokarmowym, jednak zarówno jej nadmiar w glebie (spowodowany głównie opadem dwutlenku siarki z atmosfery) jak i zbyt niska zasobność gleby w siarkę mogą być szkodliwe dla wzrostu roślin oraz jakości plonu.

Radioaktywność gleb pozostawała na poziomie typowym dla gleb rolniczych nieskażonych.

Analizy oznaczonych metali śladowych (cynku, miedzi, niklu, kadmu, ołowiu) wykazały ich naturalną zawartość, czyli stopień 0 zanieczyszczenia gleb.

Nie stwierdzono także zanieczyszczenia gleb wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi (WWA), które są jedną z grup trwałych zanieczyszczeń organicznych, a część tych związków wykazuje silne właściwości toksyczne, mutagenne i rakotwórcze (ocena według *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi* – Dz. U. Nr 165, poz.1359).

Gleby niezanieczyszczone, o naturalnych zawartościach metali śladowych mogą być przeznaczone pod wszystkie uprawy ogrodnicze i rolnicze, zgodnie z zasadami racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Jednak gleba badana w Donaborowie to gleba słaba, wadliwa i zawodna. Gleby kompleksu 7 to gleby najłżejsze, gdzie poziom próchniczny jest bardzo płytki o bardzo małej zawartości próchnicy.

3.4. MONITORING HAŁASU

Prawidłowe kształtowanie klimatu akustycznego środowiska wymaga konsekwentnego uwzględniania zagadnień akustycznych w polityce przestrzennej, w szczególności na etapie uchwalania planów zagospodarowania przestrzennego. Istotne znaczenie ma jednoznaczność ich zapisów, umożliwiającą przypisanie poszczególnym wyróżnionym kategoriom terenów dopuszczalnej wartości poziomu hałasu w środowisku. Spełnienie tego wymagania jest niezbędne dla prawidłowego ustalenia szczegółowego zagospodarowania terenu, zwłaszcza położenia nieprzekraczalnej linii zabudowy w stosunku do źródeł hałasu lub możliwości prowadzenia różnego rodzaju działalności oraz realizacji zabudowy o różnych funkcjach.

Ze względu na powszechność występowania, znaczny zasięg oddziaływania oraz liczbę narażonej ludności, podstawowym źródłem uciążliwości akustycznych dla środowiska są hałasy komunikacyjne.

Przez teren powiatu kępińskiego przebiegają drogi: krajowe nr 8 Kudowa Zdrój – Budzisko, nr 11 Kołobrzeg – Bytom, nr 39 Łagiewniki - Kępno oraz droga wojewódzka nr 450 Kalisz - Opatów. Główne szlaki kolejowe powiatu stanowią linie: nr 272 Kluczbork – Poznań Główny i 181 Herby Nowe - Oleśnica.

W przypadku hałasów pochodzących od dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźnika długookresowego L_{DWN} (poziom dziennie-wieczorno-nocny) wynosi – w zależności od przeznaczenia terenu – od 50 dB do 70 dB, natomiast dla wskaźnika L_N (długookresowy poziom hałasu w porze nocy) od 45 dB do 60 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu L_{AeqD} w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu w porze nocy (L_{AeqN}) wynosi od 45 dB do 60 dB.

Jeżeli w związku z eksploatacją drogi lub linii kolejowej powstaje hałas przekraczający wartości dopuszczalne, zarządzający zobowiązany jest do podjęcia działań eliminujących stwierdzone przekroczenia, nie przewiduje się natomiast wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku. Inspekcja Ochrony Środowiska nie ma zatem możliwości dyscyplinowania zarządzających drogami poprzez ukaranie administracyjną karą pieniężną. Z tego powodu, jak również z uwagi na trudności w likwidacji konfliktów akustycznych, uwzględnienie potrzeby zapewnienia komfortu akustycznego środowiska na etapie sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego jest najbardziej efektywnym instrumentem w walce z hałasem

W roku 2012 na terenie powiatu kępińskiego WIOŚ nie prowadził pomiarów poziomów hałasu komunikacyjnego.

W roku 2010 pomiary poziomu hałasu na terenie powiatu wykonane zostały w ramach realizacji ustawowego obowiązku okresowych pomiarów hałasu przez Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu (Opatów ul. Poznańska 7a – w ciągu drogi wojewódzkiej nr 450). Wyniki pomiarów i rejestracji natężenia ruchu pojazdów przedstawiono w „Raporcie o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010”.

W roku 2012 w ramach realizacji obowiązków zarządzających drogami wynikających z art. 179 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, wykonane zostały mapy akustyczne obszarów położonych w otoczeniu odcinków dróg o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie, tj. dla dróg krajowych nr 8 i 11 przebiegających w centralnej części powiatu kępińskiego. Poniżej zestawiono odcinki drogi, dla których sporządzono mapy akustyczne.

Wykaz odcinków dróg krajowych, dla których sporządzono mapy akustyczne

Lp.	Nr drogi krajowej	Kilometraż odcinka		Długość odcinka [km]	Nazwa odcinka
		początku	końca		
1	8	180+435	184+643	4,2	Syców /gr.woj./ Kępno
2	8	184+643	194+228	9,6	Syców /gr.woj./ Kępno
3	8	194+228	194+360	0,1	Kępno /przejście/
4	8	194+360	194+857	0,5	Kępno /przejście/
5	8	194+857	195+918	1,1	Kępno /przejście/
6	8	195+918	196+883	1,0	Kępno /przejście/
7	8	196+883	197+543	0,7	Kępno – gr.woj.
8	8	197+543	205+416	7,9	Kępno – gr.woj.
9	11	439+268	444+784	5,5	Ostrzeszów - Kępno
10	11	444+784	446+223	1,4	Ostrzeszów - Kępno
11	11	446+223	446+613	0,4	Kępno /przejście/
12	11	446+967	448+421	1,5	Kępno /przejście/
13	11	448+421	449+598	1,2	Kępno /przejście/
14	11	446+613	446+967	0,4	Kępno /przejście/

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, dla terenów objętych przekroczeniami dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku w terminie jednego roku od wykonania mapy akustycznej wymagane jest opracowanie programów ochrony przed hałasem. Ze względu na zmianę przepisów dotyczących dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku, dokonaną 1 października 2012 roku, ustalenia map akustycznych w zakresie przekroczeń obowiązujących standardów wymagają aktualizacji.

Przebieg odcinków dróg objętych mapą akustyczną przedstawiono poniżej.

3.5. MONITORING PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

Rok 2012 był drugim rokiem drugiego cyklu badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku, obejmującego lata 2011–2013. Badania, prowadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, realizowane są w sposób określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645).

Monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, w 135 (po 45 na rok) punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa.

Punkty wybiera się w miejscach dostępnych dla ludności usytuowanych:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy,
- w pozostałych miastach,
- na terenach wiejskich.

Dla każdej z powyższych grup terenów wybiera się po 15 punktów, dla każdego roku kalendarzowego.

Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od źródeł emitujących pola elektromagnetyczne.

Na terenie powiatu kępińskiego w roku 2012 pomiary poziomów PEM prowadzono w jednym punkcie – przy ośrodku wypoczynkowym w miejscowości Mikorzyn (gmina Kępno), wytypowanym do badań w kategorii *tereny wiejskie*.

Zmierzony poziom składowej elektrycznej pola wyniósł 0,07 V/m, zatem nie występowało przekroczenie poziomu dopuszczalnego wynoszącego 7 V/m.

W tym samym punkcie badania przeprowadzono w roku 2009 – w poprzednim, zakończonym cyklu trzyletnim – wtedy również nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego PEM.

W roku 2012, podobnie jak w latach ubiegłych, w trakcie badań na obszarze całej Wielkopolski w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów PEM. Mimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku.

3.6. MONITORING GOSPODARKI ODPADAMI

Wojewódzką bazę danych, dotyczącą wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów oraz na zbieranie i przetwarzanie odpadów, prowadzi marszałek województwa.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania.

WIOŚ, w ramach monitoringu gospodarki odpadami, gromadzi informacje o:

- kompostowniach i sortowniach,
- spalarniach,
- składowiskach z uwzględnieniem stopnia i sposobu ich zabezpieczenia.

Informacje te uzyskiwane są z ankiet wysyłanych do gmin oraz do podmiotów gospodarczych, weryfikowanych podczas kontroli.

Kompostownie, sortownie i spalarnie

Na terenie powiatu kępińskiego w roku 2012 nie było kompostowni, sortowni i spalarni odpadów.

Składowiska odpadów

W 2012 r. na terenie powiatu kępińskiego eksploatowano 3 składowiska odpadów komunalnych w miejscowościach: Donaborów w gminie Baranów; Nowa Wieś Książęca w gminie Bralin, Mianowice w gminie Kępno.

Wykaz składowisk eksploatowanych na terenie powiatu kępińskiego w roku 2012

Lp.	Gmina	Miejscowość	Ilość odpadów składowana w 2012 roku [Mg]	Powierzchnia całkowita składowiska ^{/1/} [ha]	Data uruchomienia	Posiadane decyzje ^{/2/}	Typ składowiska ^{/3/}
1.	Baranów	Donaborów	1204,84	2,56	1999	1,2,3,4,5,7	IN
2.	Bralin	Nowa Wieś Książęca	1252,91	3,36	1999	1,2,3,4,5	IN
3.	Kępno	Mianowice	6729,98	7,55	1963	1,2,3,4,6	IN

Objaśnienia:

/1/ powierzchnia całkowita składowiska - to powierzchnia całego terenu (budynki, drogi wewnętrzne, kwatery) należąca do właściciela składowiska;

/2/ posiadane decyzje: **1** decyzja lokalizacyjna, **2** pozwolenie na budowę, **3** decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji, **4** pozwolenie na użytkowanie, **5** zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwianie, **6** pozwolenie zintegrowane na składowanie odpadów z wyłączeniem odpadów obojętnych, o zdolności przyjmowania ponad 10 ton odpadów na dobę lub o całkowitej pojemności ponad 25.000 ton, **7** zgoda na zamknięcie wydana w roku 2012;

/3/ typ składowiska: **N** odpadów niebezpiecznych, **O** odpadów obojętnych, **IN** odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Odcieki ze wszystkich trzech składowisk są gromadzone w szczelnych zbiornikach bezodpływowych, a następnie recyrkulowane na powierzchnię składowiska odpadów lub wywożone do oczyszczalni ścieków.

Prowadzenie monitoringu określało rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 roku w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów, obowiązujące do dnia 16 maja 2013 r. Obowiązek ten został utrzymany w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów.

Na składowiskach prowadzono monitoring w zakresie wód podziemnych i gazu składowiskowego.

Składowisko odpadów komunalnych w Donaborowie - eksploatowane

W ramach monitoringu składowiska 4 razy w roku pobrano próbki wód podziemnych (4 piezometry), odcieku (zbiornik odcieku) oraz gazu składowiskowego z 2 studni odgazowujących. Zakres badań monitoringowych był zgodny zobowiązującymi przepisami.

Wielkości oznaczanych wskaźników zanieczyszczenia w próbkach wód podziemnych mieściły się w zakresie I – II klasy (dobry stan chemiczny). Podwyższone stężenie rtęci – z zakresu IV klasy wystąpiło tylko jeden raz – w piezometrze P1.

Wody odciekowe cechował zasadowy odczyn (pH 8,8 – 9,6), wysoka wartość przewodności właściwej (przez większą część roku – ponad 8000 $\mu\text{S}/\text{cm}$) i duża zawartość materii organicznej (ogólny węgiel organiczny – ponad 300 mg/l).

Monitoring gazu składowiskowego obejmuje pomiar metanu, dwutlenku węgla i tlenu. Skład gazu charakteryzował się generalnie niską zawartością metanu (poniżej dolnej granicy oznaczalności) i dwutlenku węgla, przy wyższym udziale tlenu (ok. 20 %).

Składowisko odpadów komunalnych w Nowej Wsi Książęcej - eksploatowane

Sieć monitoringu składowiska tworzą: 3 piezometry (P1 – na odpływie wód podziemnych, w północnej części składowiska; P2 – na odpływie wód podziemnych, na zachód od składowiska; P9 – na dopływie wód podziemnych, w południowej części składowiska); zbiornik odcieku, komin z pochodnią pasywną.

Zakres badań monitoringowych był zgodny zobowiązującymi przepisami.

Wielkości oznaczanych wskaźników zanieczyszczenia w próbkach wód podziemnych mieściły się w zakresie I – III klasy (dobry stan chemiczny). Podwyższone stężenie kadmu – z zakresu IV klasy wystąpiło tylko jeden raz – w piezometrze P2. Wody z piezometru P2 charakteryzował kwaśny odczyn – pH 6,0 – 6,8.

Wody odciekowe cechował zasadowy odczyn (pH 8,3 – 9,4), wysoka wartość przewodności właściwej i duża zawartość materii organicznej.

Monitoring gazu składowiskowego obejmuje pomiar metanu, dwutlenku węgla i tlenu. Gaz z komina odgazowującego z pochodnią charakteryzował się niską zawartością tlenu (od <0,5% do 3,9%). Zawartość dwutlenku węgla mieściła się w granicach 14,3% - 18,7%, metanu 19,9% - 29,5%.

Składowisko odpadów komunalnych w Mianowicach – eksploatowane i część nieeksploatowana

W ramach monitoringu wykonano cztery serie badań wód podziemnych wokół dwóch kwater - eksploatowanej i nieeksploatowanej. Wykonano także analizy pomiaru emisji i składu gazu składowiskowego. Zakres oznaczanych wskaźników jest zgodny z obowiązującymi przepisami, dla wód podziemnych i odcieku - rozszerzony.

Sieć monitoringu części eksploatowanej stanowi 7 piezometrów i 2 studzienki odgazowujące.

Sieć monitoringu części nieeksploatowanej stanowią 3 piezometry i 3 studzienki odgazowujące.

W próbkach wód podziemnych nie stwierdzono przekroczeń dla stężeń metali ciężkich i WWA. Stwierdzono natomiast podwyższone stężenia związków biogennych.

Gaz składowiskowy ze studni odgazowujących na eksploatowanej kwaterze charakteryzował się zawartością metanu od <0,1% do 11,1%, dwutlenku węgla od <0,1% do 10,2%, tlenu od 13% do 21,7%.

Na zrehabilitowanej kwaterze stężenia metanu wahały się od <0,1% do 26,4%, dwutlenku węgla <0,1% do 30,8%, tlenu od 0,8% do 21,2%.

3.7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

1. W wyniku oceny jakości powietrza pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia substancji podlegających klasyfikacji, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A, za wyjątkiem ozonu, pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, dla których klasą wynikową była klasa C. Ze względu na kryteria dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających klasyfikacji strefę wielkopolską zaliczono do klasy A, z wyjątkiem ozonu, który zaliczono do klasy C. Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że jakość powietrza atmosferycznego na jej obszarze jest zadowalająca. Natomiast przypisanie klasy C oznacza stwierdzenie przekroczeń wymaganych prawem norm. Przyszłe przedsięwzięcia podejmowane na obszarze strefy nie mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Na obszarze strefy powinny być prowadzone działania na rzecz utrzymania jakości powietrza lub jej poprawy. Zarząd Województwa Wielkopolskiego przygotowuje program naprawczy mający na celu osiągnięcie poziomu docelowego substancji w powietrzu dla benzo(a)pirenu i aktualizację programu dla pyłu PM10.
2. Na terenie powiatu kępińskiego w 2012 roku nie prowadzono badań JCW płynących.

3. Na obszarze powiatu położone są dwie JCWPd (nr 77 i 93), których wody uznano za niezagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu. W 2012 roku nie prowadzono monitoringu jakości wód podziemnych.
4. Monitoring jakości gleb w miejscowościach Miechów w gminie Perzów i Donaborów w gminie Baranów nie wykazał potencjalnych zagrożeń dla gleb użytkowanych rolniczo za wyjątkiem niskiego odczynu pH (gleba kwaśna i bardzo kwaśna). Na glebach kwaśnych odczyn jest czynnikiem ograniczającym plonowanie większości roślin uprawnych, a spadek plonu zależy od wrażliwości poszczególnych gatunków.
5. Degradacja klimatu akustycznego środowiska ma miejsce przede wszystkim w sąsiedztwie głównych tras komunikacji drogowej na terenie powiatu. Ze względu na trudności związane z eliminowaniem tego rodzaju konfliktów akustycznych, podstawowe znaczenie ma właściwa polityka w zakresie planowania przestrzennego.
Problem ten dotyczy nie tylko decyzji podejmowanych w stosunku do obiektów będących źródłami hałasu, ale również lokalizowania projektowanej zabudowy i terenów wymagających komfortu akustycznego. Szczególnym zadaniem jest dochowanie starań o zachowanie komfortu akustycznego na terenach, na których aktualnie panują korzystne warunki akustyczne. W związku z presją urbanizacyjną obszarów takich jest coraz mniej, równocześnie wobec powszechności narażenia na hałas powinny one zostać objęte szczególną ochroną.
6. W drugim trzyletnim cyklu pomiarów (2011–2013), zarówno w roku 2011 jak i w roku 2012 nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych na terenach dostępnych dla ludności na obszarze województwa wielkopolskiego.
7. Gospodarka odpadami
 - a) na terenie powiatu eksploatowano trzy składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne,
 - b) ilość składowanych odpadów na składowiskach eksploatowanych w Donaborowie i Mianowicach była mniejsza w porównaniu do roku 2011, składowisko w Nowej Wsi Książęcej przyjęło więcej odpadów w roku 2012 niż w 2011.

4. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

W 2012 r. WIOŚ w Poznaniu realizował zadania kontrolne określone w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz w „Ogólnych kierunkach działania IOŚ” ustalonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Podstawowym celem przeprowadzonych kontroli była poprawa komfortu życia ludzi i stanu środowiska, dlatego wybór podmiotów do kontroli dokonywany był w oparciu o analizę szeregu uwarunkowań i kryteriów, między innymi takich jak:

- potencjalna uciążliwość zakładu dla środowiska,
- wyniki automonitoringu emisji prowadzonego przez podmioty korzystające ze środowiska,
- wnioski o podjęcie interwencji.

Zestawienie liczbowe działań kontrolnych

Jednostka administracyjna	Liczba					Decyzje wymierzające kary		Liczba decyzji ustalających termin i wstrzymujących	Liczba wniosków o ukaranie do sądów	Liczba wniosków do organów ścigania
	zakładów w ewidencji WIOŚ	kontroli	zarządzeń pokontrolnych	decyzji ustalających kary biegnące	mandatów karnych	liczba	kwota /tys. zł/			
Miasto i Gmina Kępno	49	7	5	-	4	-	-	-	1	-
Gmina Baranów	22	4	3	-	2	3	7,326	-	-	-
Gmina Bralin	14	1	-	-	-	1	12,373	-	-	-
Gmina Łęka Opatowska	15	1	1	-	-	1	5,000	-	-	-
Gmina Perzów	11	1	1	-	1	-	-	-	-	-
Gmina Rychtal	5	2	-	-	-	1	16,135	-	-	-
Gmina Trzcínica	10	2	1	-	1	-	-	-	-	-
Powiat kępiński	126	18	11	0	8	6	40,834	-	1	-

5. POWAŻNE AWARIE

W 2012 roku na terenie powiatu kępińskiego nie było zakładów należących do grupy Zakładów o Dużym Ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnych awarii, ani Zakładów Zwiększonego Ryzyka (ZZR) wystąpienia poważnych awarii.

W powiecie kępińskim nie było również zakładów należących do grupy Zakładów Pozostałych mogących spowodować poważne awarie, które ze względu na ilość substancji niebezpiecznej, jaka może znajdować się w zakładzie, nie klasyfikują się do grup ZZR lub ZDR, ale z uwagi na rodzaj substancji, prowadzone procesy technologiczne lub usytuowanie instalacji, stanowią zagrożenie dla środowiska.

Rejestr nie obejmuje stacji paliw, które również mogą być potencjalnym miejscem wystąpienia poważnych awarii.

Zdarzenia o znamionach poważnej awarii

W roku 2012 na terenie powiatu kępińskiego nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii, ani poważne awarie.